

استانداردسازی ثبت اسامی کوی و برزن شهر تهران، به منظور سازمان دهی اطلاعات مکانی

مدیریت اطلاعات

دوره ۱۰، شماره ۲
پاییز و زمستان ۱۴۰۳

سید مهدی سمایی*^۱

دانشیار، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک)، تهران، ایران

فربرز درودی

استادیار، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک)، تهران، ایران

چکیده: هدف پژوهش، استانداردسازی ثبت اسامی کوی و برزن شهر تهران، به منظور سازمان دهی اطلاعات مکانی است. روش پژوهش در این مطالعه، به منظور شناسایی و تحلیل ناهمگونی‌ها و تشتت‌های ثبت اسامی کوی و برزن شهر تهران، به شیوه کیفی طراحی شده است. این روش شامل گردآوری داده‌ها به صورت میدانی و استفاده از ابزارهای دیداری و نیز ثبت نگارشی است. جامعه آماری عبارت است از: ۷ منطقه شهر تهران. نمونه‌گیری بر اساس جدول مورگان و کرجسی و کمیت داده‌های گردآوری شده ۳۸۴ مورد بوده است که این تعداد به‌طور شایان توجهی، نمایانگر وضعیت ثبت اسامی در تهران است. گردآوری داده‌ها به روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای انجام شده است. در این روش، از چند منطقه مختلف شهر تهران و از هر منطقه، چند محله انتخاب و سپس داده‌ها گردآوری شده است. این رویکرد امکان تهیه نمونه‌ای متنوع و منطبق بر جامعه آماری از وضعیت ثبت اسامی در مناطق مختلف تهران را در پی داشته است. پس از خوشه‌بندی داده‌ها، اطلاعات به صورت غیرتصادفی و هدفمند برای مطالعه استخراج شده است. داده‌های گردآوری شده از منطقه ۶ حدود ۵۰ درصد و ۵۰ درصد باقی‌مانده، مربوط به مناطق ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ بوده است. یافته‌های پژوهش نشان داد که تابلوهای کوی و برزن شهرها به خط فارسی نوشته می‌شود و شکل لاتین آن‌ها نیز روی تابلو درج می‌شود. قدمت این کار به ۱۵۰ سال قبل بازمی‌گردد. از آن زمان تاکنون، ناهمگونی در نحوه ثبت معادل‌های لاتین این اسامی وجود داشته است. این ناهمگونی‌ها، به دلایلی نظیر عدم سیاست واحد در ثبت اسامی به خط لاتین و نداشتن سیاست نظری مشخص و نامشخص بودن علائم لاتین برای حروف فارسی است. تشتت ثبت اسامی به گونه‌ای است که ثبت لاتین آن‌ها از منطقه‌ای به منطقه دیگر و از کوچه‌ای به کوچه دیگر تفاوت می‌کند و حتی گاهی معادل لاتین یک اسم واحد در یک تابلو واحد، به دو شکل در دوسوی آن نوشته شده است. تابلوهایی نیز وجود دارد که در یک روی تابلو و در معادل لاتین آن تناقض مشاهده می‌شود. در این طرح انواع تشتت در شیوه ثبت اسامی لاتین کوی و برزن شهر تهران از ۸ منطقه و چندین محله در هر منطقه و از میان ۳۸۴ مثال و داده و مطابق جدول مورگان و کرجسی استخراج و سپس راه‌کارهایی برای یک‌دست کردن آن‌ها ارائه شده است. بدیهی است نتایج این طرح به شهر تهران محدود نمی‌شود و به کار همگون کردن تابلوهای کوی و برزن دیگر شهرهای ایران نیز می‌آید.

کلیدواژه‌ها: زبان‌شناسی، شهر تهران، تابلو، شهرداری، خط فارسی، زبان لاتین.

مقدمه

مکان مفهومی است که برای نحوه جهت‌یابی و ارتباط ما با فضا در زندگی روزمره‌مان اساسی است (Lai, 2020). نام‌های جغرافیایی را می‌توان هم به‌عنوان سرمایه نمادین و هم به‌عنوان مقاومت نمادین، در قالب ابزاری برای بیان قدرت هژمونیک یا مقاومت در برابر آن مفهوم‌سازی کرد (Irvine, Memela, Dlongolo & Kepe, 2021). نام‌گذاری پدیده‌ها عملی بسیار نمادین است، فعالیتی که به داشتن اهمیت اجتماعی بالا شناخته می‌شود. نام‌گذاری مکان‌ها، خیابان‌ها و نقاط به نام افراد، رویدادها یا مضامین مشهور، نوعی سنت جهانی بوده است (Channa, 2022) و نام خیابان‌ها، به‌عنوان شناسه‌های مهم جغرافیایی، اهمیت تاریخی و فرهنگی غنی‌ای دارند (Zheng & Lu, 2024). مفهوم نام خیابان‌ها نه تنها به خیابان‌ها هویت می‌بخشد، بلکه فراتر از آن، ساختار اجتماعی - سیاسی منطقه را نیز نشان می‌دهد (Siame, 2025). از این‌رو، جایگاه نام خیابان‌ها در منظر شهری و زندگی روزمره، آن‌ها را به ابزارهای دیداری و زبانی مهمی برای انعکاس فرهنگ‌ها، تاریخ بازنویسی‌شده و ایدئولوژی‌ها در فضای شهری تبدیل می‌کند (Dalgıç, 2023). از یک‌سو، نام خیابان‌ها، تجسم فضایی گفتمان‌های اسمی را بیان می‌کنند که توسط قدرتمندان در سیاسی‌سازی چشم‌انداز شهری با ارزش‌های ایدئولوژیک خود، مشروعیت‌بخش شده و نمادهای سیاسی و روایت‌های تاریخی بیان و به کار گرفته شده‌اند (Rusu, 2019) و از سوی دیگر، نام خیابان‌ها بخشی از زندگی روزمره ما هستند که مردم دائماً در طول فعالیت‌های روزمره خود با علائم خیابانی مواجه می‌شوند و موقعیت قابل مشاهده آن‌ها در منظر شهری، نام خیابان‌ها را برای استفاده به‌عنوان نشانگرهای دیداری/زبانی فرهنگ‌ها، تاریخ‌ها، ارزش‌ها و ایدئولوژی‌ها مناسب می‌کند (Dalgıç & Yildirim Okta, 2023).

نام خیابان‌ها نه تنها نوعی نماد زبانی هستند، بلکه پدیده‌ای فرهنگی نیز محسوب می‌شوند که زندگی اجتماعی، فرهنگ تاریخی و ویژگی‌های شهری مردم محلی را منعکس می‌کنند (Zhu & Zhang, 2022) و درک و کاربرد فرهنگ نام مکانی از منظر حافظه جمعی و نماد فرهنگی، برای توسعه شهری و حفاظت از میراث فرهنگی ناملموس ارزش زیادی دارد (Xiliang, 2018). همچنین می‌توان بیان کرد که نام خیابان‌ها منعکس‌کننده تصمیمات یادبود جمعی شهرداری‌ها هستند و به همین ترتیب، می‌توانند به‌عنوان نماینده‌ای از ویژگی‌های اجتماعی و فرهنگی آن‌ها مورد استفاده قرار گیرند (Oto-Peralías, 2018). بنابراین، تابلوی نام خیابان بخشی از چشم‌انداز زبانی در شهرهاست (Zhang, 2018) و در خیابان‌ها، تابلوها به‌عنوان وسیله‌ای برای توضیح جهت یا هدف فرد شناخته می‌شوند تا بتوانند مسیر و مقصد را بدانند (Ramadhan, Anggita & Muladi, 2020). بنابراین نام خیابان‌ها، نشانگرهای فضایی پیش پا افتاده‌ای هستند که علاوه بر ایجاد حس جهت‌گیری، اخلاق ایدئولوژیک و نمادهای سیاسی گفتمان‌های فرادستی^۱ را روی چشم‌انداز [شهری] حک می‌کنند (Rusu, 2020). باید توجه کرد که نام خیابان‌ها منبع غنی از داده‌ها برای تجزیه و تحلیل کمی در علوم اجتماعی هستند (Carmona-Derqui, Gutiérrez-Mora & Oto-, 2023) و بازنمایی‌های تنوع زیستی در بسیاری از اشکال هنری و عملکردی، از جمله نام

مکان‌ها، ساختمان‌ها، مؤسسه‌ها و خیابان‌ها، حفظ شده‌اند (Shackleton, 2018). از این‌رو، مشاهده می‌کنیم که نام مکان عموماً با حفظ آن از متن مبدأ به متن مقصد ترجمه می‌شود؛ اما وقتی به‌عنوان کنایه استفاده شده، به راهبرد دیگری نیاز دارد؛ زیرا ارجاعات و استنتاج‌های زمینه‌ای بیشتری را به همراه می‌آورد (Adam, 2020).

اسامی کوچک، خیابان و محله‌ها با تابلوهایی مشخص می‌شود که به خط فارسی و معادل لاتین آن‌ها نوشته شده است. در کشورهایی مانند کشور ما که به زبان غیر اروپایی سخن می‌گوییم و به خط بومی می‌نویسیم، نیاز به ثبت صورت لاتین برای معادل اسامی وجود دارد. صورت ثبت شده لاتین اسامی کوی و برزن تهران، مشکلات چشمگیری دارد و تشتت بسیار در آن دیده می‌شود. این ناهمگونی‌ها و مشکلات که اغلب به سبب نقص دیدگاه نظری و ناآشنایی با آوانگاری و احتمالاً گسستگی میان بخش‌های مختلف تصمیم‌گیری و اجرا در شهرداری است، ممکن است تبعاتی فرهنگی و حیثیتی برای ایران داشته باشد. با عنایت به جایگاه ایران که دارای جایگاه والایی در منطقه و ارتباطات بین‌المللی دارد و همواره در معرض نگاه غیرفارسی زبانان و محل سکونت و تردد شهروندان خارجی است؛ از این رو توجه به شیوه ثبت لاتین اسامی برای درک و بهره‌برداری مخاطبان غیرفارسی زبان اهمیت دارد؛ لذا، هدف اصلی پژوهش حاضر استانداردسازی ثبت اسامی کوی و برزن شهر تهران است تا با شناسایی ناهمگونی‌های شیوه ثبت لاتین اسامی و نیز ارائه راه‌کارهایی مبتنی بر دانش آواشناسی، راه‌کار مناسب معرفی شود. پرسش اصلی پژوهش نیز عبارت است از: شیوه ثبت اسامی کوی و برزن شهر تهران برای استانداردسازی و نیز مشخص ساختن ناهمگونی‌ها و راه‌کار مناسب چیست؟

پیشینه پژوهش

برکمر و استادلر^۱ (۲۰۲۰) به بررسی نام خیابان‌ها به‌عنوان بازتابی از تاریخ مهاجرت و سکونت بشر پرداختند. نتایج نشان داد که نام خیابان‌ها (نام‌های مستعار) نه تنها به‌عنوان توصیف‌کننده مکان‌های جغرافیایی، بلکه به دلیل دلالت‌های جامعه‌شناختی و سیاسی و ویژگی یادبودی خود، نقش مهمی ایفا می‌کنند. در این پژوهش که نام خیابان‌ها در اروپا و آمریکای شمالی از نقشه باز خیابان‌ها استخراج شده بود حاکی از آن بود که تا حد زیادی این نام‌ها انعکاس سکونتگاه‌های اولیه اروپایی در دنیای جدید، یعنی مهاجرت اقلیت‌های آلمانی، اتریشی و اسکاندیناوی بوده‌اند. همچنین مشخص شد که نام خیابان‌های قدیمی با منشأ اروپایی عمدتاً در مناطق روستایی یافت می‌شوند. علاوه بر آن، یافته‌ها نشان داد که نام خیابان‌های آمریکای شمالی در واقع تاریخچه سکونتگاه‌های محلی و منطقه‌ای را به‌صورت خلاصه بیان می‌کنند. بنابراین بر اساس مطالعه انجام گرفته، الگوی مناسبی برای استفاده کاربران به‌منظور تحلیل چنین داده‌هایی ارائه شده است.

موکونا^۱ (۲۰۲۱) به بررسی روش‌های شفاهی و ابداع نام خیابان‌ها در اولکو و دلپورت‌شوپ^۲ (دو منطقه روستایی در آفریقا) مبادرت ورزیدند. نتایج نشان داد که منابع نشانه‌شناسی شفاهی که توسط افراد برای اهداف مسیریابی استفاده می‌شوند، در مطالعات چشم‌انداز زبانی مورد توجه کافی قرار نگرفته‌اند. در تلاش برای کمک به این حوزه مغفول، این پژوهش به بررسی روش‌های شفاهی مسیر و ابداع نام خیابان‌ها پرداخت که یافته‌ها حاکی از آن بود که ساکنان محیط‌های روستایی از مجموعه‌ای مرکب از نشانگرها و استراتژی‌های فضایی روستایی و شهری در تولید روش‌های شفاهی و ابداع نام خیابان‌ها استفاده می‌کنند. همچنین مشخص شد که بهره‌گیری از چارچوب‌های مفهومی جغرافیای شناختی، چشم‌انداز زبانی، داده‌های مصاحبه و روایت‌های شفاهی، حاوی اطلاعات با اهمیتی برای بررسی طیف منابع نشانه‌شناسی است که افراد در پیمایش فضا از آن‌ها استفاده می‌کنند. از همین رو، وجود تعامل پیچیده‌ای بین شیوه‌های ناوبری فضایی «روستایی» و «شهری» مشخص شد. یکی از این شیوه‌های منحصر به فرد، استفاده مجدد از کلمه «مستقیم» به‌عنوان یک شاخص فاصله در میان این مردم بود.

اورسینی و سامو^۳ (۲۰۲۲) در پژوهش خود به بررسی نام مکان‌های شهری و طبقه‌بندی‌های مفهومی در زبان ایتالیایی پرداختند. نتایج با ارائه تحلیلی از نام‌های شهری، نام مکان‌های شهری و نشان دادن چگونگی تأثیر این تحلیل بر طبقه‌بندی مفهومی مکان‌های شهری از طریق نگرش فرهنگی زبان بود. طبقه‌بندی مورد نظر از طریق تحلیل واژه‌شناسی اصطلاحات استخراج شده و روابط معنایی آن‌ها به دست آمد. همچنین تحلیلی در باره مفاهیم مکانی، منحصر به شهرهای سراسر ایتالیا، به‌عنوان اثبات اهمیت جنبه‌های فرهنگی و زبانی، ارائه شد. در نهایت نیز چگونگی تأثیر این نتایج بر تحقیقات در باره هستی‌شناسی مکان در رشته‌های مختلف مطرح و پیشنهادهایی بیان شد.

روسو^۴ (۲۰۲۲) به تحلیل مقوله جنسیت‌زدگی نام خیابان‌ها در یکی از شهرهای اروپای شرقی پرداخت. نتایج نشان داد که روابط جنسیتی قدرت که در چشم‌انداز شهری نهفته و در نام‌گذاری خیابان‌ها نمود پیدا کرده است، همچنان موضوعی است که در مطالعات نام مکان‌ها کمتر مورد بررسی قرار گرفته است. فضاهای جنسیتی، نام خیابان‌ها را در چارچوب بررسی گسترده‌تر سیاست‌های هویتی که در فضای عمومی اجرا می‌شوند، قرار داده است. جای نام‌شناسی^۵ انتقادی، الگوی جنسیتی نام‌گذاری را در سیبوی^۶ (شهری در رومانی)، در مجموعه‌ای از داده‌ها از کل نام‌گذاری خیابان‌های شهر، در هفت دوره تاریخی متوالی، از ۱۸۷۵ تا ۲۰۲۰ بررسی کرد و نشان داد که «پیش‌فرض مردانه»، به‌عنوان یکی از اصول ساختاری در نام‌گذاری رعایت شده است. همچنین مشخص شد، برخلاف دموکراتیزه شدن کلی جامعه ساسوسالیستی رومانی، منظر خیابانی سیبوی همچنان داستانی مردسالارانه را روایت می‌کند که توسط مردانگی هژمونیک شکل گرفته است.

1. Mokwena
2. Ulco & Delpoortshoop
3. Ursini & Samo
4. Rusu
5. Toponymy
6. Sibiu

کشفی^۱ (۲۰۲۳) به پژوهشی در باره سیاست نام‌گذاری خیابان‌ها و بازسازی هویت جمعی ایران پس از انقلاب پرداخت. نتایج نشان داد، نام‌هایی که نمایانگر اسطوره قومی تبار و اصالت بودند، مانند نام‌های پادشاهان پیش از اسلام ایران و چهره‌های اسطوره‌ای شاهنامه؛ نام‌هایی که اسطوره پهلوی را به‌عنوان ناجی گرامی می‌داشتند، از جمله نام‌های خانواده سلطنتی و همچنین، نام‌هایی که نشان‌دهنده دل‌بستگی‌های جمعی به سرزمین ایران و تجلیل از روابط نزدیک با قدرت‌های خارجی بودند، پس از انقلاب حذف شدند. همچنین آن‌ها با نام‌هایی جایگزین شدند که هویت ایرانی را به‌عنوان ایده‌ای که از میراث تشیع با ارجاعات ویژه به اصول شیعه و ایده‌های انقلابی بهره می‌برد، روایت می‌کردند. همچنین، نام‌های جدید یادآور چهره‌های انقلابی و قهرمانان و شهدای جنگ هشت ساله هستند. این تغییرات نشانگر یک مانور سیاسی گسترده برای بیان نسخه جدیدی از گذشته و روایت هویت از زمان انقلاب اسلامی است. مستندسازی و درک این سازوکار هویت‌سازی ضمنی استفاده و بازنمایی سیستماتیک از گذشته از طریق نام خیابان‌ها، گامی حیاتی ب سوی درک دقیق‌تر از تغییرات سیاسی پس از انقلاب است.

روتکوفسکی^۲ (۲۰۲۴) به پژوهش درباره ویژگی‌های کلی و طرح اولیه برای تحلیل نام‌های فضاهای شهری در خصوص نام‌های خیابانی لهستان پرداخت. نتایج مطالعه او نشان داد که موضوع نام‌های یادبود خیابان‌ها، به‌عنوان حاملان حافظه و نشانه‌های هویت ملی اهمیت زیادی دارد. مشخص شد که مجموعه اطلاعات مربوط به نام خیابان‌های لهستان که در پایگاه داده اداره مرکزی آمار جمع‌آوری شده است، حاوی اطلاعات ارزشمندی است که می‌تواند در کانون توجه قرار گیرد و ویژگی نام‌های یادبود و جوهره یادبود را به‌عنوان یک پدیده اجتماعی ارائه دهد. در این تحقیق، فهرستی از ۱۰۰ نام رایج خیابان‌ها در لهستان، همراه با کلی‌ترین ویژگی‌های آن‌ها (گونه‌شناسی نام‌ها) مرتبط با داده‌های عددی توصیف شده و ظرفیت جنبه‌های مهم فرهنگی و الگوهای ارزشی لهستان بر اساس نام خیابان‌ها تحلیل و ارزیابی شده است.

ژنگ و لو^۳ (۲۰۲۴) با تکیه بر پیکره زبانی به پژوهش در باره ترجمه نام خیابان‌ها مبادرت ورزیدند. نتایج حاکی از آن بود که هنجارهای ترجمه به تضمین ثبات و دقت در ترجمه‌ها کمک می‌کنند و همچنین کارایی و درک ارتباطات بین فرهنگی را افزایش می‌دهند. همچنین یافته‌های مطالعه نشان داد که با توسعه جهانی شدن و صنعت گردشگری، استانداردسازی ترجمه نام خیابان‌ها نه تنها می‌تواند ارتباطات بین‌المللی و درک فرهنگی را ارتقا دهد، بلکه تصویر شهری را نیز بهبود می‌بخشد. آنان با ایجاد یک پیکره موازی برای تحلیل، بر ترجمه مبتنی بر پیکره زبانی در خصوص نام خیابان‌ها در شهرها اقدام کردند که از طریق ارزیابی تراکم واژگانی، طول کلمه و واژگان پربسامد، ویژگی‌های زبانی و وضعیت فعلی این نوع ترجمه، نام خیابان‌ها تبیین شد و علاوه بر آن، استانداردسازی ترجمه نام خیابان‌ها، بر اساس مؤلفه‌هایی چون: هنجار ثبات، تمایز و یکنواختی ساختاری نهایی شد.

1. Kashfi

2. Rutkowski

3. Zheng & Lu

بررسی نتایج پیشینه پژوهش نشان می‌دهد که نام‌گذاری خیابان‌ها از ابعاد و جنبه‌های مختلفی مورد بررسی قرار گرفته است. از جمله مؤلفه‌های گوناگونی همچون بازتابی از تاریخ مهاجرت و سکونت بشر؛ بهره‌گیری از روش‌های شفاهی، بهره‌گیری از پیکره زبانی در نام‌گذاری، طبقه‌بندی‌های مفهومی، توجه به مقوله جنسیت‌زدگی، سیاست‌گذاری در نام‌گذاری خیابان‌ها، بازسازی هویت جمعی، حافظه گروهی و نشانه‌های هویت ملی، از مقوله‌هایی هستند که در این پژوهش‌ها ارزیابی شدند. با توجه به تحلیل پیشینه پژوهش مشخص شد که در خصوص استانداردهای نام‌های خیابان‌ها و کوچه‌ها پژوهشی انجام نشده است. از این رو با عنایت به این خلأ پژوهشی، مطالعه پیش‌رو به انجام رسید.

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش در این مطالعه به‌منظور شناسایی و تحلیل ناهمگونی‌ها و تشتت‌های ثبت اسامی کوی و برزن شهر تهران به شیوه کیفی طراحی شده است. این روش شامل گردآوری داده‌ها به‌صورت میدانی و استفاده از ابزارهای دیداری و نیز ثبت نگارشی است. جامعه آماری پژوهش، ۷ منطقه شهر تهران است. نمونه‌گیری بر اساس جدول مورگان و کرجسی و کمیت داده‌های گردآوری شده ۳۸۴ مورد بوده است که این تعداد به‌طور شایان توجهی نمایانگر وضعیت ثبت اسامی در تهران است. گردآوری داده‌ها به روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای انجام شده است. در این روش، از چند منطقه مختلف شهر تهران و از هر منطقه چند محله انتخاب و سپس داده‌ها گردآوری شده است. این رویکرد امکان تهیه نمونه‌ای متنوع و منطبق با جامعه آماری از وضعیت ثبت اسامی در مناطق مختلف تهران در پی داشته است. پس از خوشه‌بندی داده‌ها، اطلاعات به‌صورت غیرتصادفی و هدفمند برای مطالعه استخراج شده است. درصد داده‌های گردآوری شده از منطقه ۶ حدود ۵۰ درصد و ۵۰ درصد باقی‌مانده مربوط به مناطق ۱، ۲، ۳، ۷، ۱۱ و ۱۲ بوده است. گردآوری داده‌ها به‌صورت هدفمند انجام شده است. با عنایت به بررسی میدانی شهر تهران و حدس‌هایی که از انواع ناهمگونی‌ها و تشتت‌های ثبت اسامی و نیز مرور یادداشت‌ها و مطالب مندرج در فضای مجازی دریافت شد، تصاویر شناسایی و انتخاب شده و در ادامه یادداشت‌هایی از تابلوهای اسامی برداشته شده است. داده‌ها پس از گردآوری، بر اساس نوع ناهمگونی‌ها دسته‌بندی شده و انواع تشتت‌ها از آن‌ها استخراج شده است. بنابراین پژوهش در دو مرحله اصلی اجرا شد: ۱. گردآوری داده و استخراج ناسامانی‌های ثبت لاتین اسامی و ۲. عرضه قواعد برای یک‌دست کردن نحوه ثبت آن. در نهایت، این روش پژوهش، به‌عنوان رویکردی جامع و روش‌مند در گردآوری و تحلیل داده‌ها، این امکان را فراهم ساخت تا به‌شیوه دقیقی، بررسی ناهمگونی‌ها و تشتت‌های ثبت اسامی کوی و برزن شهر تهران انجام پذیرد. تحلیل انجام گرفته می‌تواند به‌عنوان مبنایی برای ارائه پیشنهادها و راه‌کارهای مؤثر در زمینه استانداردهای ثبت اسامی و نیز سازمان‌دهی اطلاعات مکانی استفاده شود.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های پژوهش بر اساس بررسی انجام گرفته با بهره‌گیری از ظرفیت آوانگاری^۱، یعنی بازنمود آواهای زبان با نشانه‌های قراردادی نظیر الفبای آوانگار بین‌المللی و نیز، حرف‌نگاری^۲، به مفهوم ثبت الفبای زبانی با الفبای زبانی دیگر و تبدیل حروف به حرف‌های فارغ از تلفظ حروف زبان مبدأ و همچنین کوی‌نام^۳ به معنای نام معابر ارتباطی نظیر کوی و برزن و جاده نشان داد که اسامی مکان‌های شهری شامل کوی و برزن، به توجه و بازبینی دقیق نیازمند است. در ادامه، بر اساس اسامی مستخرج از خیابان‌ها و کوچه‌های مختلف مناطق ۶ و ۱ و ۲ و ۳ و ۱۱ و ۱۲ شهرداری، بر مبنای نگارش تابلوها به فارسی و لاتین، نام و نوع تشریح با علائم اختصاری مشخص شده است. ۱۶ مورد علائم اختصاری و معانی آن‌ها از این قرار است:

Zh-a-q-iy-i-u-dc-ey--x-segm-trad-glott-tranlit-ezafe-origin-ortho-etc

معنای این علائم به ترتیب چنین است:

Zh = ناهمگونی در ثبت لاتین حرف ژ

A = ناهمگونی در ثبت لاتین حروف ا و آ

q = ناهمگونی در ثبت لاتین حروف ق و غ

iy = ناهمگونی در ثبت لاتین کلمه‌ای نظیر قبادیان

u = ناهمگونی در ثبت لاتین تمامی اسم‌هایی که در آن‌ها مصوت‌های گرد نیم باز و بسته وجود دارد، نظیر نور و رود

dc = ناهمگونی در ثبت لاتین تشدید

ey = ناهمگونی در ثبت لاتین اسم‌هایی نظیر حسینی و کیوان و قریشی

x = ناهماهنگی در ثبت لاتین کلماتی مانند فخر رازی و رخش

Segm = ثبت ناهماهنگ لاتین به دلیل ناهماهنگی در تقطیع

trad = ترجمه برخی تابلوهای فارسی به انگلیسی

glott = ناهماهنگی در ثبت صامت انسدادی چاکنایی (همزه)

translit = حرف نگاری لاتین اسامی به جای آوانگاری

ezafe = ناهماهنگی در ثبت لاتین کسره اضافه فارسی

i = ناهمگونی در ثبت مصوت بسته پسین میانی و پایانی (ای)

Origin = ثبت اسامی به زبان مبدأ

هر یک از ۱۶ مورد ذکرشده با شاهد مثال عرضه می‌شود. برخی مثال‌ها ممکن است شامل چند نوع ناهمگونی شود. برای مثال، در ثبت لاتین لفظ «ژاندارمری» هم صامت «ژ» به سه صورت ثبت شده و هم مصوت پایانی آن به دو شکل نوشته شده است.

جدول ۱. مصادیق ناهمگونی در ثبت «ژ»

معادل لاتین	نام فارسی
Nezhdkay	نژادکی
Jhandarmery, Jandarmeri, Gandarmeri	ژاندارمری
Dejham jo, Dejam jou, Dezhamjoo	دژم جو
Jafar nejhad	جعفرنژاد
Arjantin	آرژانتین
Jaleh	ژاله
Atiqi Nejad	عتیقی نژاد
Vali Nezhad	والی نژاد
Jaafar Nejhad	جعفرنژاد

در رابطه با ناهمگونی در ثبت «ژ»، باید بیان کرد که چهار نشانه در داده‌های گردآوری شده، به‌جای این حرف قرار گرفته که عبارت است از: g-zj-zh-zh - مانند: Gandarmeri-jandarmeri, Nezhadkay- jhandarmeri، ژاندارمری - نژادکی. چنانچه روش فعالیت براساس یکسان‌سازی باشد، می‌توان دو معیار برای آن به کار برد. نخست تواتر و دیگر آشنا بودن دیداری نشانه. در این مورد تواتر هم‌نشینی «ژد» و «اچ» بیش از دیگر نشانه‌هاست. در عین حال که هر دو نشانه نیز به تنهایی پُرکاربرد و مستعمل و از لحاظ دیداری آشنا است؛ از این رو zhandarmeri می‌تواند گزینه مناسب باشد.

جدول ۲. مصادیق ناهمگونی در ثبت «ا و آ»

معادل لاتین	نام فارسی
baaq	باغ
paazand	پازند
baalavar	بالاور
Jafari nejhad	جعفری نژاد
masoud saad	مسعود سعد
در تقابلی با صدها اسم دیگر که در آن‌ها مصوت ا و آ با مصوت واحدی آوانگاری شده است نظیر:	
Bastani Parizi	باستانی پاریزی
Labaf	لباف
Balkh	بلخ
Pari Naaz	پریناز

همچنین، با توجه به ناهمگونی در ثبت «ا» و «آ» باید توضیح داد که دو نشانه به‌جای این دو حرف به کار می‌رود. چنانچه برای نشان دادن پازند، باغ، بالاور و باستانی پاریزی به‌کار رفته است: Paazand- baaq- baalavr-bastani parizi-a-a از سوی دیگر، â در الفبای آوانگار بین‌المللی به‌جای «آ» به‌کار

می‌رود؛ ولی چون مقصود یکسان‌سازی است، بهتر است از دو نشانه «آ» متوالی انگلیسی چنانچه در کلمه باغ و پازند به کار رفته، برای تقابل «ا» و «آ» استفاده شود؛ گرچه تواتر آن کمتر است.

جدول ۳. مصادیق ناهمگونی در ثبت «غ و ق»

معادل لاتین	نام فارسی	معادل لاتین	نام فارسی
Ghafari, Ghafari	غفاری	Qods	قدس
Agh Banoo	آق بانو	Ghoreysi, Qoreishi	قریشی
Afrigha	آفریقا	Saqatolelam	ثقه الاسلام
Atiqi Nejad	عتیقی نژاد	Haghani, Haqqani	حقانی
Moshtagh	مشتاغ	Eshraqi, Eshraghi	اشراقی
Esteghlal	استقلال	George Jordac	جرج جرداق
Qarib	قریب	Qa,emi	قائمی
Foroghi	فروغی	Baqeri	باقری
Dehqaninia	دهقانی‌نیا	Shaghayegh, Shaqayeq	شقایق
Firouz Dehqan	فیروز دهقان	Moqadam, Moghadam	مقدم
Sadouqi, Sadoughi	صدوقی	Qazvini	قزوینی
Enqelab Eslami	انقلاب اسلامی	Ghobadian	قبادیان
Mahmood Haghigat Talab	محمود حقیقت طلب	Fathi Shaqaqi	فتیحی شقاقی
Dameshq	دمشق	Qarani	قرنی
		Ghajar, Qajar	قاجار

علاوه بر آن، در بررسی ناهمگونی در ثبت «غ» و «ق» مشخص شد که دو نشانه برای ثبت حرف «غ» و «ق» در تابلوها به کار رفته است: q-gh، مانند: Haqqani-qods- Moghadam-ghobadian (حقانی، قدس، مقدم، قبادیان). بررسی‌ها نشان داد که ۳۷ کلمه در داده‌های گردآوری شده با این نشانه‌ها نوشته شده است. ۱۸ مورد در مقابل ۱۹ مورد و به نظر می‌رسد که تواتر کاربرد این دو نشانه کمابیش برابر است. از این رو کاربرد هر دو نشانه می‌تواند توصیه شود.

جدول ۴. مصادیق ناهمگونی در ثبت «یا/ایه»

معادل لاتین	نام فارسی
Niayesh	نیایش
Ghobadian	قبادیان
Dehqaninia	دهقانی‌نیا
Kazeroniyan	کازرونیان
Arian	آرین
Lilit Teriyan	لیلیت تریان
Jalalieh	جلالیه
Dabir Ssiaghi, Dabirsyaghi	دبیرسیاقی
Modiriyat	مدیریت

در ارتباط با ناهمگونی در ثبت «یا/ایه»، آمیزه دو نشانه برای «یا/ایه» در تابلوهای ثبت اسامی به کار می‌رود. ia-iy، مانند: Niayesh –kazeroniyan-arian-modiriyat (نیایش، کازرونیان، آراین، مدیریت). نتایج پژوهش نشان داد که تواتر تابلوهایی که از اجتماع آی+ای نوشته شده، بیشتر است. از این رو کاربرد این شکل که در نیایش و آراین به کار رفته، توصیه می‌شود. همچنین در بررسی ناهمگونی در ثبت «ای» میانی و پایانی مشخص شد که ۵ نشانه به جای «ای» میانی و پایانی به کار می‌رود: ei-ee-i-ye-e مانند: Taheri-tahery –sheikh bahaye- sheikh bahaiesheikh bahaye-gitee-shafiei-naeemi (طاهری، شیخ بهایی، گیتی، نعیمی). علاوه بر آن، از نظر تواتر «آی» انگلیسی در پایان و اجتماع «ای» و «آی» در جایگاه میانی بیشتر است و این دو شکل در دو جایگاه مذکور توصیه می‌شود.

جدول ۵. مصادیق ناهمگونی در ثبت «او»

معادل لاتین	نام فارسی
Behroz	بهروز
Kazeronian	کازرونیان
Ferdousi, Ferdosi	فردوسی
Noralahi	نوراللهی
Homayoon Shahnavaz	همایون شهنواز
Mahmood haghghat talab	محمود حقیقت طلب
Abooreyhan	ابوریحان
Hourbakht	هوربخت
Badiolzman Forozanfar	بدیع الزمان فروزانفر
Rudsar, Roudsar	رودسر
Ravanpoor, Ravanpour	روان پور
Se,oul	سنول
Bozorgmehr, bozurgmehr	بزرگمهر
Masoud,e sad	مسعود سعد
Agh Banoo, Agh Banou	آقی بانو
Dezham joo, Dejham jo, Dejam jou	دژم جو
Kheiri Houlighi	خیری هولیقی
Del Afrouz	دل افروز
Mola Norozi	ملا نوروزی
Kuzeh Gar	کوزه گر
Azoudi, Azodi	عضدی
Tootoonchi	توتونچی
Chehelsotun, Chehelstoun	چهلستون

همچنین در بررسی نتایج پژوهش در باره ناهمگونی در ثبت «او» نشان داده شد که این حرف با ۴ نشانه ثبت شده است: o-ou-oo-u ، اسامی چون: Behroz – homayoon shahnavaz-hourbakht- chehelsotun (بهروز، همایون شه‌نواز، هوربخت و جهلستون). از نظر تواتر اجتماع دو «او» یا اجتماع «او» و «یو» انگلیسی بالاترین تواتر را دارد و یکی از این دو صورت توصیه می‌شود.

جدول ۶. مصادیق ناهمگونی در ثبت «تشدید»

نام فارسی	معادل لاتین	نام فارسی	معادل لاتین
نوراللهی	Noralahi	حقانی	Haqqani
غلامحسین حقانی	Gholamhosyn Haghani	عبدالله‌زاده	Abdollahzade
نجات‌اللهی	Nejatollahi	حجت‌دوست	Hojjat doust, Hojat doust
لباف	Labaf, Labbaf	زمرد	Zomirrod
مقدم	Moqadam	مظفری‌خواه	Mozafarikhah
ملایی	Mollai	عزیزاللهی	Azizollahi
سیدالشهدا	Seyedalshohada	عمدی	Amdi
غفاری	Ghafari		

همچنین باید بیان کرد که تشدتها از یک جنس نیستند. یکی از این تشدتها خاص در ثبت تشدید دیده می‌شود که بیشتر به مورد «و» نزدیک است و دلیل آن «سهل‌انگاری» یا «ناهماهنگی» میان نویسندگان اسامی است.

جدول ۷. مصادیق ناهمگونی در ثبت «ای»

نام فارسی	معادل لاتین
غلامحسین حقانی	Gholamhoseyn Haghani
کمال قریشی	Kamal Qoreyshi
نژاد کی	Nezhadkay
هیئت	Hey,at, Heiat
ابوریحان	Aboureyhan
شیخ بهایی	Sheikh Bahae
خیری هولیقی	Kheiri Houlighi
حسینی	Hosseini
کیوان	Keyvan
کیهان	Keyhan, Keihan
کیخسروی	Keykhosravi

با دو نشانه این حرف نوشته شده است: Ei-ey
مانند: Kamal qoreyshi- hey,at-keyvan-keihan (کمال قریشی، هیئت، کیوان، کیهان). تواتری که از اجتماع «ای» و «وای» ساخته می‌شود بیش از تواتر صورت رقیب آن است و این نوع ثبت توصیه می‌شود.

جدول ۸. مصادیق ناهمگونی در ثبت «خ»

معادل لاتین	نام فارسی
Khajeh Nasir	خواجه نصیر
Fakhr e Razi, Fakre Razi	فخر رازی
Hour Bakht	هوربخت
Sheikh Bahae	شیخ بهایی
Kheiri Houlighi	خیری هولیقی
Eftekharinia	افتخاری نیا
Noorbakhsh	نوربخش
Khosravi	خسروی
Xorshid	خورشید
Keykhosravi	کیخسروی
Khorsand	خرسند
Aqa Alikhani	آقا علیخانی

این حرف را با دو نشانه می‌نویسند: Kh-x مانند: Khajeh nasir- xorshid، (خواجه نصیر، خورشید).
تواتر نشانه‌ای که از اجتماع «کی» انگلیسی و «اچ» ساخته می‌شود، بسیار بیش از نشانه دیگر است و به این سبب همین نشانه تلفیقی توصیه می‌شود.

جدول ۹. مصادیق ناهمگونی در ثبت «ناهمگونی تقطیع»

معادل لاتین	نام فارسی
ravan Poor و Ravanpour	روان پور
Saqaholeslam و Saqatol Eslam	ثقه الاسلام
Kajabadi و K. Abadi	کاج آبادی
Delafrouz, Del afrouz	دل افروز
Kuzeh Gar	کوزه گر
Delara	دل آرا
Chehelsotun, Chehel Sotun	چهلستون

چنانکه اشاره شد، ناهمگونی‌ها از یک جنس نیستند. تقطیع ناهمگون که در مورد آن بحث مطرح شده است، چند نمونه: Ravan poor- ravanpour- saqaholeslam saqatol eslam- chehel sotun-

chehels، (روان‌پور، ثقه‌الاسلام، چهلستون). برای این مورد می‌توان قاعده‌هایی برای متصل‌نویسی یا منفصل‌نویسی تعریف کرد و از تشمت کاست یا آن را تخفیف داد. برای مثال، اینکه پسوندها یا بُن افعال به پایه متصل باشند و نظایر آن. معیار تواتر در تقطیع معتبر است. در اغلب موارد بی‌فاصله نوشتن ارجح است.

جدول ۱۰. مصادیق ناهمگونی در ثبت «ناهمگونی با ترجمه»

نام فارسی	معادل لاتین	نام فارسی	معادل لاتین
اعرابی غربی	west a,rabi	بن بست ششم	6th dd.end
قبادیان غربی	western ghobadian	توتستان	tootestan blind
سینا شرقی	eastern bou alisina	چهارم	fourth
بن بست باران	baran blind	دوم شرقی	east 2 nd
عاطفی غربی	western atefi	شب بوی غربی	western shab bou
کوچه اول	first alley		

علاوه‌برآن، گاهی برخی اسم‌ها به‌جای آوانگاری ترجمه شده است و یک‌دستی ثبت اسامی را از بین برده است. مانند: West a,rabi-eastern bou alisina-fourth-east 2 nd، (اعرابی غربی، بوعلی سینا شرقی، دوم شرقی). این تشمت به‌علت دوگانگی سیاست ثبت اسامی است و مبنای دوگانه نظری است و در واقع در راستای پاسخ به این پرسش است که آیا ترجمه اسامی در مواردی خاص ضروری است یا خیر؟

جدول ۱۱. مصادیق ناهمگونی در ثبت «صامت انسدادی چاکنایی (همزه)»

نام فارسی	معادل لاتین
شریعتی	Shari,ati
هیئت	Heyaat, Hey,at, heiat
قائمی	Qa,emi, Qaemi
عرابی غربی	West a,rabi, West arabi
سئول	Se,oul
مسعود سعد	Masoud,e sad, Masoud saad
دائمی	Da,emi, Daemi
سعید	Saeid, Sa,id, Saeed
جعفر شریفی	Jaafar sharifi
رخش	Rakh,sh, Rakhsh
واعظی	Va,ezi
اسعدی	As,adi
نعیمی	Na,eemi
سعادت آباد	Sa,adat abad

این حرف با دو نشانه ثبت شده است. گاه با نشانه‌ای شبیه ویرگول و گاه با تکرار: Shari, ti-da, emi- موارد نیز از هیچ نشانه‌ای استفاده نمی‌شود: Saeid-daemi (سعید - دائمی). از بین دو نشانه‌ای که برای نشان دادن همزه به کار می‌رود، نشانه ویرگول مانند رایج‌تر است و استفاده از آن توصیه می‌شود.

جدول ۱۲. مصادیق ناهمگونی با «حرف‌نگاری»

نام فارسی	معادل لاتین	نام فارسی	معادل لاتین
ثقه الاسلام	Saqatol eslam	عبدالله زاده	Abdollah zade
خواجه نصیر	Khajeh nasir	فرزانه	Farzaneh
نجات اللہی	Nejatollahi	باقری قصرالدشتی	Baqeri ghasroldashti
دلپسته	Delbaste	سپیده	Sepideh
مرتضی زاده	Mortezaazade	درکه	Darakeh
کوزه گر	Kuzehgar	زهره	Zohreh
ژاله	Jaleh		

در مواردی به جای آوانگاری نظام حرف‌نگاری به کار می‌رود. یعنی حروف زبان مبدأ بدون در نظر گرفتن تلفظ با حروف زبان مقصد ثبت می‌شود. مانند: Khajeh nasir-farzaneh-baqeri ghasroldashti-badiolzama forozanfar-abdollah zade (خواجه نصیر، فرزانه، باقری قصرالدشتی، بدیع الزمان فروزانفر، عبدالله زاده). در خواجه نصیر، «های غیرملفوظ» ثبت و نیز در باقری قصرالدشتی و بدیع الزمان فروزانفر حرف «ل» ثبت شده است. اما در عبدالله زاده که از سیستم آوانگاری استفاده شده، «های غیرملفوظ» به خلاف آنچه در خواجه نصیر نوشته شده لحاظ نشده است. در این موارد بهتر است آوانگاری شود نه حرف‌نگاری تا تناقض در نحوه ثبت از میان برود.

جدول ۱۳. مصادیق ناهمگونی در «ثبت کسره اضافه»

نام فارسی	معادل لاتین
مسعود سعد	Masoud saad, Masoud,e sad
فخر رازی	Fakr,e razi, Fakhra razi
شهادی ژاندارمری	Shohaday,e jandarmeri
میرزای شیرازی	Mirzaye shirazi, Mirzae shirazi
وصال شیرازی	Vesal shirazi, Vesal,e shirazi
ولیعصر	Vali asr, Vali-e asr, Valiye asr
فخر رازی	Fakhr,e razi

کسره اضافه در بسیاری موارد نشان داه نمی‌شود و مغفول می‌ماند. در مواردی نیز با دو نشانه ثبت می‌شود. e-e - مانند: masooud sad-fakhr, e razi-mirzaye shirazi. (مسعود سعد «بی‌نشانه»، فخررازی، میرزای شیرازی). در این مورد توصیه می‌شود از نشانه «ای» انگلیسی چنانکه در میرزای شیرازی به کار رفته در ثبت کسره استفاده شود. این نشانه هم تواتر قابل قبول دارد و هم منطبق با تلفظ متداول است و هم به لحاظ دیداری آشنای مخاطبان است.

جدول ۱۴. مصادیق ناهمگونی در «ثبت به زبان مبدأ» و «ناهمگونی در املاء»

نام فارسی	معادل لاتین «ثبت به زبان مبدأ»
جرج جرداق	George jordac
ادوارد براون	Edward brown
ایتالیا	Italy
فلسطین	palastine
ورشو	varsaw
معادل لاتین «ناهمگونی در املا»	
حسینی	Hoseini و Hosseini
گیو	Giv و Give
پشن	Pashan و Peshen

برخی اسامی به همان شکلی که در زبان مبدأ یا در زبان‌های اروپایی نوشته می‌شود در تابلوها ثبت شده است. مانند: George jordac-italy-palastine-varsaw (جرج جرداق، ایتالیا، فلسطین، ورشو). این شیوه ثبت نادر است و توصیه می‌شود که همانند دیگر اسامی آوانگاری شود. همچنین در خصوص املائی درست نیز بعضی تشتت‌ها به دلیل سهل‌انگاری و ناپیک‌دستی است که حتی گاهی در یک تابلوی واحد مشاهده می‌شود: Hosini-hosseini-giv-give (حسینی و گیو).

بحث و نتیجه‌گیری

همان‌طور که در یافته‌های پژوهش مشخص شد، موارد شانزده‌گانه ناهمگونی‌ها سبب ایجاد بروز مشکل در ثبت نام کوی و برزن شده است. از این رو برای رفع این تشتت، نیاز به بررسی دقیق و شناخت مشکل، و نیز ارائه راه‌حل مناسب است. ملاحظه می‌شود که انواع ناهمگونی‌ها از یک جنس نیستند. این ثبت‌های نامناسب را می‌توان به شش دسته تقسیم کرد:

الف) به کار بردن نشانه‌های گوناگون برای یک حرف: -Nezhadkay-jhandarmery-jandarmeri- gandarmeri-jafar nejhada-atiqi nejad که براساس یافته‌های پژوهش، ۵ نشانه برای حرف «ژ» به کار رفته است.

ب) تقطیع ناهمگون؛ مانند: Ravan poor-ravanpour-saqatol eslam-saqaholeslam

ج) ترجمه اسامی به جای آوانگاری؛ مانند: Eastern bou alisina-western atefi-west arabi

د) حرف نگاری به جای آوانگاری؛ نظیر: Khajeh nasir-baqeri ghasroldasht-badiolzaman forozanfar.

ه) آوانگاری به زبان مبدأ؛ نظیر: George jordac-palastin-italy-varsaw.

و) آوانگاری با املای گوناگون: Hoseini-hosseini-giv-give.

مشخص است که عرضه راه کار برای این شش ناهمگونی یکسان نخواهد بود. در مورد «الف» می توان دستورالعملی عرضه کرد. همچنین برای مورد «ب» تا حدی می توان به قواعدی یکسان دست یافت. اما مورد «ج»، «د» و «ه» مشکلی نظری وجود دارد و دیدگاه باید یکسان شود. این بدان معناست که ترجمه و حرف نگاری و نیز آوانگاری به زبان مبدأ، مسئله ای نظری است. مورد «و» با دیگر موارد متفاوت است؛ زیرا مشکل آن به سبب سهل انگاری یا ناهماهنگی میان نویسندگان است. مسئله بعدی، یکسان سازی یا استانداردسازی است. واضح است که این دو مفهوم با هم تفاوت دارد؛ به ویژه در یک دست سازی ثبت اسامی کوی و برزن. استانداردسازی به این معناست که در ثبت اسامی، باید نشانه های الگوی بین المللی شناخته شده ای را به کار برد. برای مثال، نشانه ها را از الفبای آوانگار بین المللی انتخاب کرد؛ اما یکسان سازی به معنای دیگری است. در یکسان سازی نشانه هایی واحد و مشخص برای هر حرف انتخاب می شود. چه این نشانه ها بین المللی و جهانی و چه نشانه هایی قراردادی در داخل مرز سیاسی باشد.

علاوه بر آن، در استانداردسازی نوعی آرمان گرایی است اما یکسان سازی راهی کاربردی تر و به واقعیت نزدیک تر است. یکی از مشکلات انتخاب نشانه های بین المللی و جهانی انطباق آن ها با دانش عامه مردم است. نشانه های استاندارد و جهانی ممکن است موجب اختلال در خوانش و تفاهم شود؛ زیرا همه این نشانه ها و علائم آشنای دانش عموم نیست؛ اما یکسان سازی راهی ملایم تر و عینی تر برای رفع مشکل ناهمگونی به نظر می رسد. بدین معنا که نشانه ها از بین علائم آشنایی که در تابلوهای کوی و برزن وجود دارد، انتخاب می شود. نشانه هایی که بسیاری از آن ها با نشان های بین المللی نیز هماهنگ است، برای مثال، برای نشانه حرف «ژ»، هم می توان از علامت «زد» انگلیسی که علامتی ۸ مانند به نام اکسان در بالای آن است، استفاده کرد و هم چنانکه مرسوم است، از کنار هم قرار داد حرف «زد» و «چ» انگلیسی بهره گرفت. مشخص است که گزینه دوم از لحاظ دیداری آشناتر و به دانش عمومی نزدیک تر و با آن هم خوان است.

در نهایت نیز باید اظهار کرد که برای تدوین این مقاله تصویری از تابلوهای کوی و برزن شهر تهران تهیه شد تا نابسامانی در شیوه ثبت اسامی و آوانگاری آن ها آشکار شود. تابلوهای کوی و برزن از ۸ منطقه شهرداری تهران تهیه شده است. از هر منطقه شهرداری چند محله اختیار شده و سپس چندین کوی و خیابان انتخاب شده تا جامعه پژوهش این طرح باشد. کمیت مثال ها مطابق جدول گوردون و کریسی است. در آغاز تشتت ها و ناهمگونی ها به ۱۶ دسته تقسیم شد. از آنجا که تشتت ها جنس متفاوتی داشتند، از این لحاظ نیز تقسیمی در آن ها صورت گرفت. پیشنهاد می شود تا در ثبت اسامی امکان جغرافیایی مورد نظر، از توصیه های ارائه شده در متن مقاله برای معادل گذاری ها استفاده شود.

فهرست منابع

- Adam, M. (2020). From Downing Street to Wall Street. A preliminary taxonomy for place name metonymy translation strategy. *Jurnal Penerjemahan* 7, 2, 83-101.
- Berkemer, S. J. & Stadler, P. F. (2020). Street name data as a reflection of migration and settlement history. *Urban Science*, 4(4), 1-17. DOI: <https://doi.org/10.3390/urbansci4040074>
- Carmona-Derqui, D., Gutiérrez-Mora, D. & Oto-Peralías, D. (2023). Tabulating and visualizing street-name data in the US and Europe. *Environment and Planning B: Urban Analytics and City Science*, 50(7), 1981-1987. DOI: <https://doi.org/10.1177/23998083231190711>
- Channa, S. M. (2022). Eroding History and Creating Myths: The Name-Game in Urban Delhi. *Journal of Urban Ethnography*, 12 (1), 65-75.
- Dalgıç, E. N. & Yildirim Okta, B. (2023). Changing the identity of a place by changing street names: The process of renaming the streets of Üsküdar between 1927-1934. *A/Z ITU Journal of the Faculty of Architecture*, 20(1), 181-197. DOI: <https://doi.org/10.58278/0.2023.1>
- Dalgıç, E. N. (2023). Redefining Urban Identity through Urban Toponymy: Istanbul's Street Name Changes in the Turkish Early Republican Period (1927- 1934). <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.16963.99364>
- Irvine, P. M., Memela, S., Dlongolo, Z. N. & Kepe, T. (2021). Navigating community and place through colloquial street names in Fingo Village, Makhanda (Grahamstown). In *Urban Forum* (Vol. 32, pp. 333-348). Springer Netherlands.
- Kashfi, E. (2023). The politics of street names: Reconstructing Iran's collective identity. *Studies in Ethnicity and Nationalism*, 23(2), 122-143. DOI: <https://doi.org/10.1111/sena.12393>
- Lai, J., Lansley, G., Haworth, J. & Cheng, T. (2020). A name-led approach to profile urban places based on geotagged Twitter data. *Transactions in GIS*, 24(4), 858-879. DOI: <https://doi.org/10.1111/tgis.12599>
- Mokwena, L. (2021). Blurring the boundaries between 'urban' and 'rural': oral route directions and the invention of street names in Ulco and Delpportshoop. *South African Geographical Journal*, 103(3), 303-318.
- Oto-Peralías, D. (2018). What do street names tell us? The 'city-text' as socio-cultural data. *Journal of Economic Geography*, 18(1), 187-211. DOI: <https://doi.org/10.1093/jeg/lbx030>
- Ramadhan, A., Anggita, D. & Muladi, E. (2020). Street furniture design consultation signage for place's name for Puri Kembangan fly over area. *International Journal of Community Service Learning*, 4(2), 139-149. DOI: <https://doi.org/10.23887/ijcs.v4i2.25128>
- Rusu, M. S. (2019). Shifting urban namescapes: Street name politics and toponymic change in a Romanian (ised) city. *Journal of Historical Geography*, 65, 48-58. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jhg.2019.07.001>
- Rusu, M. S. (2020). Street names through sociological lenses. Part I: Functionalism and conflict theory. *Social Change Review*, 18(Winter), 144-176.

- Rusu, M. S. (2022). Gendering urban namescapes: The gender politics of street names in an Eastern European City. *Names*, 70(2), 11-25. DOI: <https://doi.org/10.5195/names.2022.2233>
- Rutkowski, M. (2024). Polish Street Namesakes. General Characteristics and Preliminary Outline for Analysing Urban Space Names. *Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Językoznawcza*, 31(1), 183-204.
- Shackleton, C. M. (2018). Urban street names: An opportunity to examine biocultural relationships? *PloS one*, 13(7), e0200891. DOI: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0200891>
- Siame, P. (2025). Odonymic Analysis of Street Names in Lumwana Mine Township in Kalumbila, Zambia. *Innovative Research Journal of Sociology and Humanities*, 2(3), 14-23. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15166634>
- Ursini, F. A. & Samo, G. (2022). Names for urban places and conceptual taxonomies: the view from Italian. *Spatial Cognition & Computation*, 22(3-4), 264-292. DOI: <https://doi.org/10.1080/13875868.2021.1954186>
- Xiliang, G. U. O. (2018). Collective Memory and Cultural Symbol: on the Culture of Place Names in Zhengzhou Street. *Journal of Landscape Research*, 10(3), 73-75. DOI: [10.16785/j.issn1943-989x.2018.3.015](https://doi.org/10.16785/j.issn1943-989x.2018.3.015)
- Zhang, H. (2018). Linguistic landscape in Nanchang: A look into the biliterate street name sign. *International Journal of Arts and Humanities*, 4(2), 52-59.
- Zheng, A. & Lu, X. (2024). A Corpus-based Study on CE Translation of Street Names. *Journal of Humanities, Arts and Social Science*, 8(11), 2483-2489. DOI: <http://dx.doi.org/10.26855/jhass.2024.11.004>
- Zheng, A. & Lu, X. (2024). A Corpus-based Study on CE Translation of Street Names. *Journal of Humanities, Arts and Social Science*, 8(11), 2483-2489. DOI: <http://dx.doi.org/10.26855/jhass.2024.11.004>
- Zhu, P. & Zhang, N. (2022). Study on the Cultural Connotation of Street Names in Kunming City. In *2022 International Conference on County Economic Development, Rural Revitalization and Social Sciences (ICCRS 2022)* (pp. 119-122). Atlantis Press. DOI: <https://doi.org/10.2991/aebmr.k.220402.025>

Standardization of Registering Alley and Street Names in Tehran in order to Organize Spatial Information

Seyed Mehdi Samaei*¹

Associate Prof., Iranian Research Institute for Information Science & Technology (IranDoc), Tehran, Iran

Fariborz Doroudi

Assistant Prof., Iranian Research Institute for Information Science & Technology (IranDoc), Tehran, Iran

Abstract

The aim of the research is to standardize the registration of neighborhood and barzan names in Tehran to organize spatial information. The research method in this study is designed to identify and analyze the heterogeneity and dispersion of the registration of neighborhood and barzan names in Tehran qualitatively. This method includes collecting data in the field and using visual tools, as well as written recording. The target population consists of 7 districts of Tehran. Sampling was based on the Morgan and Krejci table, and the quantity of data collected was 384, which significantly represents the status of name registration in Tehran. Data collection was carried out using a multi-stage cluster method. In this method, several neighborhoods were selected from different districts of Tehran, and data were collected from each district. This approach allowed for the preparation of a diverse sample consistent with the statistical population of the status of name registration in different regions of Tehran. After clustering the data, information was extracted for the study in a non-random and purposeful manner. The percentage of data collected from region 6 was about 50%, and the remaining 50% was from regions 1, 2, 3, 7, 11, and 12. The research findings showed that Street signs in Iranian cities are written in Persian script, with their Latin equivalents also appearing on the sign. This practice dates back 150 years. Since then, there has been inconsistency in the way these names are transcribed into Latin characters. These inconsistencies are due to reasons such as the lack of a unified policy for transcribing names into Latin, the absence of a clear theoretical framework, and the ambiguity of Latin symbols for Persian letters. The diversity in the transcription of names is such that the Latin transcription differs from one region to another and from one street to another, and sometimes the Latin equivalent of a single name is written in two different ways on a single sign. There are also signs where a contradiction is observed on one side of the sign and in its Latin equivalent. In this study, various types of inconsistencies in the Latin transcription method of street names in the city of Tehran, from 8 districts and several neighborhoods in each district, and from among 384 examples and data according to the Morgan and Crysler table, were extracted, and then solutions were presented to standardize them. Obviously, the results of this study are not limited to Tehran and can be used to standardize the street signs of other Iranian cities.

Keywords: Linguistics, Tehran, Sign, Municipality, Persian script, Latin language.

---

1. Corresponding Author: samai@irandoc.ac.ir